

POSTANOWIENIE

Dnia 20 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku M. T.
przy uczestnictwie M. K., T. K.
o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 20 października 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 8 maja 2019 r., sygn. akt [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
2. przyznaje adwokat M. S. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w K.) kwotę 900 (dziewięćset) zł, podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu wnioskodawcy w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ta regulacja przesądza, że orzeczenie w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania zapada tylko po uprzednim dokonaniu oceny istnienia przyczyn określonych w powołanym przepisie, tylko one bowiem i ich uzasadnienie mogą być przedmiotem tzw. „przedsądu” i decydują o jego wyniku. Jednocześnie przypomnieć trzeba, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące interpretacji art. 172 k.c. oraz art. XLI p.wpr.k.c. oraz art. 610 § 1 k.p.c. w zw. z art. 677 k.p.c. Podkreślił, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem związanie sądu w sprawie o zasiedzenie obejmuje oznaczenie jedynie przedmiotu zasiedzenia oraz prawa podlegającego zasiedzeniu; możliwe jest natomiast stwierdzenie zasiedzenia na rzecz innej osoby i w innej dacie niż oznaczona we wniosku. W ocenie skarżącego zachodzi także potrzeba wykładni art. 172 k.c. co do pojęcia posiadania samoistnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie nie doszło także do spełnienia przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego, twierdzenie o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2016 r., sygn. akt II PK 247/15). Tymczasem zagadnienie, na które powołuje się skarżący, jakkolwiek było przedmiotem odmiennych rozważań, to jest, czy sąd może stwierdzić nabycie nieruchomości w drodze zasiedzenia przez osobę, która o to nie wnosiła, ani która nie była wskazywana przez uczestników postępowania, jako nabywca, to ostatecznie spór ten został przesądzony uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 czerwca 2015 r., III CZP 112/14 (OSNC 2015, Nr 11, poz. 127), zaaprobowaną w piśmiennictwie, w której przyjęto, że postępowanie o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości w wyniku zasiedzenia - służące realizacji indywidualnych

interesów poszczególnych podmiotów prawa cywilnego - nie przewiduje wyjątku od zasady określonej w art. 321 k.p.c., zgodnie którą sąd nie może orzekać co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem ani zasądzać ponad żądanie. W związku z tym Sąd Najwyższy w składzie poszerzonym uchwalił, że stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości może nastąpić tylko na rzecz osoby wskazanej przez wnioskodawcę lub innego uczestnika postępowania. W świetle powyższej uchwały, brak podstaw do przyjęcia, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne.

Z kolei, oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, wymaga natomiast wykazania, że określony przepis prawa nie doczekał się wykładni, mimo że budzi poważne wątpliwości albo, że niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecnictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15, OSNC 2016, nr 2, poz. 29 i z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 31/18). Konieczne jest więc wykazanie, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecnictwa i dostępnego piśmiennictwa.

Powołany przez skarżącego art. 172 k.c., w zakresie rozumienia pojęcia samoistnego posiadania był przedmiotem tak wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego, że twierdzenie o potrzebie jego wykładni nie przekonuje, a w każdym razie nie czyni tego uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym stanowił art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (tj.: Dz.U. z 2020 r., poz. 1651) oraz § 4 ust. 1 i 3, § 8 pkt 6, § 11 pkt 1 i § 16 ust 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez

Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tj.: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).

jw